

ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
Τμήμα Θεολογίας

Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία στα νέα Αναλυτικά
Προγράμματα Θρησκευτικών του Γυμνασίου με τη χρήση
Διδακτικών Σεναρίων. Εμπειρική προσέγγιση.

Αλέξανδρος Γκίκας
Καθηγητής ΠΕ01 Γυμνασίου Προαστίου Καρδίτσας
Υπ. Δρ. Θεολογικής σχολής Α.Π.Θ.

Διδακτικές προσεγγίσεις στο μάθημα των Θρησκευτικών Θεσσαλονίκη, 20-21/05/2017

Τι θα παρουσιάσουμε;

- Εναλλακτική μέθοδο διδασκαλίας

με

Ομαδική συμμετοχική μάθηση.

- Διδακτικά Σενάρια

για

- Τα νέα Προγράμματα Σπουδών του ΜτΘ

(Η παραδοσιακή, 'πρόσωπο με πρόσωπο' διδασκαλία, προκειμένου να ανταποκριθεί στις ανάγκες, του σχολείου οφείλει να χρησιμοποιεί σενάρια και διδακτικές προσεγγίσεις, που μπορούν να λειτουργήσουν συμπληρωματικά προς αυτή)

Το ζητούμενο

- ❧ Οι μαθητές να κατακτούν το «μαθαίνω πώς να μαθαίνω» νέα πράγματα
- ❧ να δίνεται τέλος στο «μαθαίνω απ' έξω»
- ❧ να υποστηρίζουμε την ενεργητική συμμετοχή των μαθητών,
- ❧ την ανάπτυξη δεξιοτήτων,
- ❧ τη συνεργασία,
- ❧ την κατανόηση,
- ❧ την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και
- ❧ τον αναστοχασμό

“Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία”

☞ Θεωρείται ως ένας εναλλακτικός τρόπος διδασκαλίας, όπου η παραδοσιακή τάξη διατηρείται, αλλά απλά διαφοροποιούνται οι στρατηγικές μάθησης με τη χρήση εποπτικών μέσων, με την αλλαγή στην κοινωνική οργάνωση της τάξης (ολιγομελείς ομάδες), αλλαγή στα κριτήρια αξιολόγησης (ομαδικά και ατομικά), διατιθέμενος χρόνος, δυνατότητες επιλογής, προσφερόμενες λύσεις κλπ.

Διδακτικά Σενάρια

- Ως διδακτικό σενάριο θεωρείται η περιγραφή μιας διδασκαλίας με εστιασμένο γνωστικό αντικείμενο, συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς στόχους, διδακτικές αρχές και πρακτικές.
- Ένα διδακτικό σενάριο μπορεί να έχει διάρκεια περισσότερων από μία διδακτικών ωρών.
- Ενίσχυση συμμετοχής και διάδρασης των μαθητών με αξιόλογο, υποστηρικτικό υλικό
- Συνεργασία σε ένα άλλο επίπεδο (οι μαθητές μεταξύ τους, αλλά και με τον εκπαιδευτικό)

Διδακτικά Σενάρια

☞ Η λογική του σεναρίου, κινείται ανάμεσα στη λογική του σχεδίου μαθήματος (lesson plan), που περιγράφεται ως ένα σύντομο σε διάρκεια μάθημα σε άμεση συσχέτιση με το ΠΣ και ανάμεσα στη λογική των σχεδίων εργασίας (project method), με προσέγγιση της σχολικής ύλης με ευρύτητα, μεγαλύτερη πρωτοβουλία από πλευράς των μαθητών, υιοθέτηση αρχών της προοδευτικής παιδαγωγικής σε μεγαλύτερη έκταση, διερευνητική λογική.

Προϋποθέσεις χρήσης Διδακτικών σεναρίων με ομαδοσυνεργατική Μέθοδο Διδασκαλίας

- ☞ Προσεκτική προετοιμασία
- ☞ Άρτιος σχεδιασμός
- ☞ Συστηματική οργάνωση
- ☞ Σαφής προσδιορισμός διδακτικών στόχων
- ☞ Ανάλυση παιδαγωγικών προϋποθέσεων της μαθησιακής διαδικασίας

Μεθοδολογία

- Δημιουργία ομάδων, ανομοιογενών, ως προς το φύλο, τις μαθησιακές επιδόσεις, τις φιλικές σχέσεις ή τον τόπο κατοικίας
- Δημιουργία και αποδοχή όλων των εμπλεκομένων (μαθητών και καθηγητή) κανόνων διεξαγωγής της διδακτικής παρέμβασης και συμπεριφοράς
- Διεύθυνση, εξέλιξη και παρακολούθηση των ομάδων κατά τη διάρκεια της ομαδοσυνεργατικής εργασίας και γενικά σε ολόκληρη τη διαδικασία μέχρι το τέλος
- Συντονισμός όλης της τάξης και
- Παραδοτέα κάθε ομάδας
- Ανατροφοδότηση

Το ΜτΘ

☞ Το Μάθημα των Θρησκευτικών στη σχολική τάξη οφείλει να αναδεικνύει και να υπηρετεί τις θεμελιώδεις αρχές προσέγγισης του θρησκευτικού γνωστικού αντικειμένου, όπως έχουν αποτυπωθεί στο νέο Π.Σ., δηλαδή την ερμηνεία, τον διάλογο και τον κριτικό γραμματισμό. Κατά τη διδασκαλία του ΜτΘ, ο εκπαιδευτικός είναι σημαντικό και απαραίτητο να διαφοροποιεί τη διδασκαλία του ανάλογα με τη σύνθεση της τάξης του, του σχολείου, του στενότερου και του ευρύτερου κοινωνικού περιβάλλοντος εντός του οποίου ζουν οι μαθητές (Οδηγός εκπαιδευτικού για τα Θρησκευτικά, 2014).

Η Δομή

- Ο εκπαιδευτικός επέλεγε, καθόριζε και οργάνωνε το θέμα της διδακτικής παρέμβασης • Κάθε μαθητής θα είχε πρόσβαση στις ίδιες πληροφορίες
- Ο καθορισμός των ομάδων θα πραγματοποιούνταν τυχαία, με κλήρωση, μέσα από ένα σύστημα με τυχαίους αριθμούς, σε συνάρτηση με τον αριθμό καταλόγου του κάθε μαθητή
- Ο εκπαιδευτικός, θα είχε το ρόλο του συντονιστή, του επιβλέποντα, του βοηθού, όπου και όταν χρειάζονταν, αλλά χωρίς να αναμιγνύεται στη συμπεριφορά των ομάδων
- Η όλη διδακτική παρέμβαση ορίστηκε να πραγματοποιηθεί σε έξι διδακτικές ώρες (μία ώρα για την παρουσίαση του θέματος από τον καθηγητή, δύο ώρες για την ομαδοσυνεργατική εργασία, μια ώρα παρουσίαση των εργασιών στην τάξη, μια ώρα για το ατομικό τεστ αξιολόγησης και μια ώρα ανατροφοδότησης του μαθησιακού αποτελέσματος.
- Η εργασία των ομάδων, με φύλλα εργασίας, θα αξιολογούνταν, ως προς το γνωστικό της περιεχόμενο από τον καθηγητή
- Κάθε μαθητής θα αξιολογούνταν ατομικά, με τη διεξαγωγή γραπτού τεστ.
- Ο εκπαιδευτικός θα κατέγραφε, σε φύλλο, οτιδήποτε παρατηρούσε κατά τη διάρκεια των δύο ωρών που θα διαρκούσε η ομαδοσυνεργατική εργασία

Εμπειρική παρατήρηση

- Καταγραφή της ημερομηνίας και της διδακτικής ώρας του ωρολογίου προγράμματος του σχολείου
- Την ετοιμότητα των μαθητών στη δημιουργία των ομάδων: «Χωρισμός σε ομάδες – τακτοποίηση θρανίων γρήγορα, χωρίς ιδιαίτερο θόρυβο».
- Καταγραφή αν οι ομάδες εργάζονταν και συνεργάζονταν αρμονικά: «Η ομάδα Α σπατάλησε το 1/3 του χρόνου της πρώτης ώρας, για τον ορισμό ρόλων μεταξύ των μελών της» ή «Δύο ομάδες δείχνουν να συνεργάζονται όλοι μαζί» ή «Σε δύο ομάδες συνεργάζονται μόνο τα δύο μέλη (κορίτσια), τα αγόρια δείχνουν να μην ενδιαφέρονται».
- Καταγραφή των ερωτήσεων που γινόταν από τους μαθητές-συνδέσμους στον εκπαιδευτικό. Κατά τη διάρκεια της πρώτης ώρας έγιναν από τις ομάδες δύο διευκρινιστικές ερωτήσεις.
- Η πρώτη ώρα ολοκληρώθηκε, χωρίς άλλα συμβάντα και με τον θόρυβο στην τάξη να παραμένει σχετικά χαμηλός, γεγονός που δείχνει ότι οι μαθητές μπορούν να αυτορρυθμίσουν τη συμπεριφορά τους.

Συμπεράσματα

☞ Το μοντέλο που επιλέχθηκε και υλοποιήθηκε, ήταν, περισσότερο μαθητοκεντρικό, με τον εκπαιδευτικό να ενθαρρύνει το μαθητή στην προσπάθειά του και παράλληλα να τον καθοδηγεί στο να αναπτύξει τις μαθησιακές του δυνατότητες, μέσα από σαφείς κανόνες, όρους, δικαιώματα και υποχρεώσεις.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

Αλέξανδρος Γκίκας alexgkikas@gmail.com <http://professeur-alex.blogspot.com>

Διδακτικές προσεγγίσεις στο μάθημα των Θρησκευτικών Θεσσαλονίκη, 20-21/05/2017